

FOS Norrtälje avger härmed sitt remissvar på betänkandet *En effektivare kommunal räddningstjänst (SOU 2018:54)*.

Sammanfattning

Utredningens synpunkter på hur den kommunala räddningstjänsten kan effektiviseras sammanfaller i allt väsentligt med den begränsade syn FOS Norrtälje har inom området.

Vi finner dock, med viss förundran, att betänkandet till ca 80% hanterar frågor rörande bränder och brandförsvaret medan de endast utgör ca 42% av samtliga räddningsinsatser. Vi saknar därmed en djupare analys av de övriga komponenter som finns i kommunernas samhällsskydd och krisberedskap och ingår i räddningstjänstens uppdrag.

Vi anser vidare att det inte kan läggas nog tryck på aktörerna vad avser förmågan till samverkan. Allför mycket av svensk förvaltningskultur finns fortfarande kvar och hindrar olika aktörer att samarbeta – inte bara samverka.

6.1.2. Resurser i det inledande skedet

Antalet individer i samhället som kan ge avgörande insatser i ett inledande skede har ökat dramatiskt under senaste decenniet, bl.a. genom tillgång på utbildade personer som har en HLR-utbildning och förstår värdet av en hjärtstartare och inte är rädd för att använda den. Även inom området andra olyckor, vilka kräver räddningsinsats enl. utredningens statistik sid. 80, förefaller över hälften av dessa kunna, i ett första skede, vara mycket hjälpta av en tidig insats.

Vi anser att man med dagens utvecklade teknologi, företrädesvis inom området för smartphones, skulle uppnå en högre effektivitet med ett system för att kunna använda frivilliga, med adekvat utbildning och "certifiering", i ett system där dessa utlarmas samtidigt som räddningsenheten larmas.

De försök som genomförts i landet pekar på det i många fall avgörande för slutresultatet att tidiga insatser har betydelse för utgången och att även små åtgärder med de resurser som finns på platsen kan vara skadebegränsande eller livsavgörande.

6.1.3. Resurser vid omfattande insatser.

Inom ramen för FRG-verksamheten anser vi att man bör pröva möjligheten att förstärka de personella resurserna med maskinell, teknisk och annan utrustning som kan visa sig vara effekthöjande vid en större insats. Det kan röra sig om t.ex. 4-hjulingar, lämpliga trailerbara båtar, minigrävare o.dyl.

Detta skall ligga utanför ramen för de avtal kommunen har med olika entreprenörer och administreras inom ramen för FRG och bygga på frivillighetens grund. FRG ansvarar för inventering och ajourförande av resursregister.

6.4.3. Resurssamverkan i det inledande skedet.

Analogt med vad som sagt ovan i 6.1.3. anser vi att man bör pröva möjligheterna att med samma teknik göra det möjligt att larma ut förstainsatspersoner, utan att vara kommunalt anställda, som genomgått utbildning för uppgiften och därmed certifierats.

6.4.4. Resurser och ledning vid omfattande räddninginsatser.

De svenska frivilliga försvarsorganisationerna omfattade under senare delen av 1900-talet mer än en halv miljon individer – med olika grad av engagemang, kompetenser och insatsvilja – vilka i olika grad bidrog till att stärka försvar och krisberedskap. Dagens numerär är lägre, till stor del beroende på en period av en gynnsammare hotbild efter det kalla kriget, dock med en stark vilja att hjälpa samhället vid behov. Ur denna kader finns säkerligen ett antal individer med stor kompetens inom områden för planering och ledning som idag inte utnyttjas och som själva upplever att de skulle kunna bidra, framförallt för att kunna öka uthålligheten vid längre insatser.

Användandet av sådana resurser kräver naturligtvis åter utbildning och träning. Mycket kan sannolikt ske inom ramen för den ordinarie verksamheten inom kommunen men torde vara kostnadseffektivt och öka kommuninnevånarnas känsla för viktiga engagemang när kommunen utsätts för större påfrestningar.

8.4.3. Närmare om problemen och några tidigare förslag (sid 209).

Utredningen har uppmärksammat hur rekryteringsarbetet inom Norrtälje kommun har givit goda resultat vad avser tillskottet av deltidsbrandmän. Det är ett arbete som kräver insatser över tid och betydande uthållighet. Viktigt i detta arbete är marknadsföringen till målgruppen och att huvudarbetsgivaren ingår i denna målgrupp.

Här uppfattar vi att frivilligorganisationerna kan utnyttjas på ett bättre sätt genom att dess medlemmar deltar med kort information om verksamheten inom ramen för sin egen verksamhet och därmed tillskapar ett grundläggande intresse för möjligheten att söka tjänst som deltidsbrandman. För detta arbete bör MSB utarbeta en folder som kan delas ut till intresserade, med fokus på kopplingen mellan frivilligheten och den förstärkta frivillighet som råder med deltidsbrandmän.

Givet frivilligorganisationernas numerär av medlemmar torde det också vara en lämplig kanal för information på arbetsplatser o.dyl.

10.3. Statligt övertagande av kommunal räddningstjänst förändras.

Utredningens diskuterande synpunkter på sidan 281 och framåt uppfattar vi som en central punkt när det gäller en omfattande insats och de kommunala resurserna kan bli otillräckliga. Länsstyrelsernas möjligheter att ta över anser vi vara ytterst begränsade. Som exempel kan här framhållas att vår egen LS har genomgått en personalminskning sedan millenieskiftet på ca 75% inom den enhet som skulle vara närmast berörd.

Vi anser inte att MSB skall tillskapas möjligheten att överta räddningstjänsten, oaktat att det i det korta perspektivet kan vara en attraktiv lösning som dock sannolikt tar lång tid att utveckla och tar fokus från annat nödvändigt reformarbete inom MSB.

Utredningens tankar i de 2 sista avsnitten på sid 282 med hänvisning till de två utredningarna anser vi kan utvecklas och skyndsamt beredas och därmed tillskapa en sammanhållande enhet för såväl det civila som militära försvaret.

Norrtälje den 5 november 2018
För FOS i Norrtälje

Bjarne Bjurström
Ordförande